

Proposta d'Informe núm. 11/2013 del Projecte d'ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats per la qual es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de llengua catalana i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'ensenyament reglat no universitari i s'estableix el Pla de Formació Lingüística i Cultural (FOLC).

FETS.

La Conselleria d'educació, Cultura i Universitats, va presentar el passat dia 12 de novembre de 2013 al Consell Escolar de les Illes Balears (CEIB), el Projecte d'ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats per la qual es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de llengua catalana i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'ensenyament reglat no universitari i s'estableix el Pla de Formació Lingüística i Cultural (FOLC), i va sol·licitar-ne l'informe preceptiu.

El dia 13 de novembre de 2013, la secretaria del CEIB va remetre el projecte d'ordre als Consellers i les Conselleres per al seu coneixement i estudi, i s'obrí un termini per a la presentació d'aportacions que s'acabà dia 25 de novembre de 2013, d'acord amb l'article 38 del Reglament del CEIB.

En la reunió de la comissió permanent del CEIB de dia 19 de novembre de 2013, es va acordar nomenar ponent al conseller del CEIB, el Sr. Jordi Llabrés Palmer i assignar l'estudi de projecte directament a la Comissió Permanent.

Dins el termini establert van presentar aportacions al projecte d'ordre, els representants del sindicat STEI-i, i el Sr. Enric Pozo, en representació de Cooperatives de l'Ensenyament.

En la reunió de la Comissió Permanent del CEIB de dia 2 de desembre de 2013, es va estudiar el Projecte d'Ordre, s'analitzaren les aportacions rebudes i es va obrir un torn d'intervencions i de debat. Finalment, es va aprovar l'informe per 4 vots a favor, 0 en contra i 1 abstencions.

1- ANTECEDENTS

(Introducció de l'esborrany de Decret)

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, segons la redacció que en fa la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, en l'article 4 atribueix a la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, el caràcter d'idioma oficial. Igualment, en l'article 35 reconeix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva per ensenyar la llengua catalana i disposa que la normalització lingüística ha de ser un objectiu dels poders públics. Finalment, l'article 36 regula, en l'apartat primer, que en matèria d'ensenyament no

universitari correspon a la Comunitat Autònoma la formació i el perfeccionament del personal docent.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears, dedica el títol II a l'ensenyament. En l'article 17 proclama l'oficialitat de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a tots els nivells educatius i en l'apartat 3 de l'article 23 estableix que els professors que no tinguin un coneixement suficient de la llengua catalana seran capacitats progressivament per mitjà dels corresponents cursos de reciclatge. L'article 39 de la mateixa Llei preveu que el Govern de la Comunitat Autònoma assumirà la planificació, organització, coordinació i supervisió del procés de normalització de la llengua catalana.

Seguint aquests preceptes, el Govern de les Illes Balears va aprovar el Decret 74/1986, de 28 d'agost, regulador de l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes als centres docents no universitaris de les Balears, el qual, en l'article 8, encomanava a la Conselleria d'Educació i Cultura la tasca de fixar —a banda de la titulació general, establerta pel Ministeri d'Educació i Ciència— els requisits específics que havien de complir els professors que impartien l'ensenyament no universitari i, en concret, li adjudicava l'obligació d'establir un sistema de cursos de perfeccionament i reciclatge. La disposició final primera del Decret esmentat facultava el conseller perquè dictàs les disposicions oportunes per desplegar i aplicar la norma.

La Conselleria d'Educació i Cultura va assumir el mandat rebut i el va concretar mitjançant la promulgació de l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 29 de setembre de 1986 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge del professorat i es fixen les titulacions que cal tenir per tal de realitzar l'ensenyament de i en llengua catalana. Alhora, l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears es va fer càrrec des de l'inici de la gestió acadèmica dels cursos, atès que la Universitat és la institució oficial consultiva en matèria de llengua catalana i ofereix, en els plans d'estudis, la formació lingüística inicial als mestres i professors que s'hi formen.

Posteriorment, el Pla de Reciclatge es va modificar mitjançant l'Ordre de la consellera de Cultura, Educació i Esports de dia 27 de novembre de 1989 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge i Perfeccionament del Professorat i es fixen les titulacions que cal tenir per tal de realitzar l'ensenyament de i en llengua catalana. La Conselleria actuava amb la convicció que els cursos de reciclatge i perfeccionament dels professors s'havien d'ajustar a les noves necessitats i, encara que presentassin una estructura unitària, havien de tenir prou flexibilitat i agilitat per resoldre amb realisme les noves situacions que es poguessin presentar.

Amb els anys, el Pla de Reciclatge i Perfeccionament va demostrar la seva bondat pedagògica i didàctica i alhora les mancances que tenia. Per afrontar aquesta realitat, i per acomodar el Pla a la reforma educativa, es va fer necessària una regulació renovada dels cursos de reciclatge, que adaptàs el Pla a l'estructura del sistema educatiu i a la preparació més idònia dels professionals docents que en la formació universitària no havien fet estudis de llengua i cultura de les Illes Balears.

Així doncs, el conseller de Cultura, Educació i Esports va dictar l'Ordre de 25 de març de 1996 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge i de Formació Lingüística i Cultural i es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de i en llengua catalana als centres docents no universitaris de les Illes Balears. Aquesta Ordre va ser parcialment modificada per l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 15 de novembre de 2000 de modificació de determinats aspectes de l'Ordre de 25 de març de 1996 i d'adopció de mesures singulars extraordinàries per a l'homologació de titulacions per impartir classes en llengua catalana en els centres docents no universitaris de les Illes Balears, i posteriorment per l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 20 d'agost de 2008 de modificació de determinats aspectes de l'Ordre de 25 de març de 1996 per la qual s'estableix el Pla de Reciclatge i de Formació Lingüística i Cultural i es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de i en llengua catalana als centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Així mateix, el Govern de les Illes Balears va aprovar el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears, que va possibilitar la implantació progressiva de l'ensenyament en llengua catalana i va establir pautes específiques per a cada etapa educativa. Aquest Decret derogava el Decret 74/1986.

Aquest Decret es va desplegar mitjançant l'Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Esports de dia 12 de maig de 1998 per la qual es regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears. Aquesta Ordre regula l'elaboració dels projectes lingüístics de centre i, per tant, els usos de la llengua catalana com a llengua d'ensenyament i de comunicació, i també els aspectes fonamentals per ensenyar les dues llengües oficials de la comunitat autònoma.

Posteriorment, el Govern va aprovar el Decret 15/2013, de 19 d'abril, pel qual es regula el tractament integrat de les llengües en els centres docents no universitaris de les Illes Balears. Aquest Decret regula les llengües vehiculars dels centres i preveu la introducció progressiva d'una llengua estrangera. Va ser modificat pel Decret Llei 5/2013, de 6 de setembre, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en relació amb la implantació, per al curs 2013-2014, del sistema de tractament integrat de les llengües als centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Finalment, pel que fa a les titulacions exigides als professors per impartir classes als centres docents no universitaris de les Illes Balears, podem esmentar l'Ordre de 17 de febrer de 2000 per la qual es fixen les titulacions necessàries per a l'ensenyament de i en llengua catalana als centres docents de les Illes Balears i es determinen les equivalències i revalidacions en matèria de reciclatge de llengua catalana per al professorat no universitari, modificada el 16 de maig de 2000 per la Modificació de l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 17 de febrer de 2000, publicada al BOIB núm. 23, de 22.02.2000, per la qual es fixen les titulacions necessàries per a l'ensenyament de i en llengua catalana als centres docents de les Illes Balears i es determinen les equivalències i revalidacions en matèria de reciclatge de llengua catalana per al professorat no universitari, i corregida el 16 de maig de 2000 per la Correcció d'errades advertides a l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 17 de febrer de 2000, publicada al BOIB núm. 23, de 22.02.2000, per la qual es fixen les titulacions necessàries per a l'ensenyament de i en llengua catalana als centres docents de les Illes Balears i es determinen les equivalències i revalidacions en matèria de reciclatge de llengua catalana per al professorat no universitari.

També podem fer referència a l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 15 de novembre de 2000 per la qual es regulen les titulacions mínimes que ha de tenir el professorat dels centres docents privats (concertats o no) d'ensenyament secundari obligatori i batxillerat per impartir les àrees i matèries relacionades amb la llengua catalana i literatura i al Decret 115/2001, de 14 de setembre, pel qual es regula l'exigència de coneixement de les llengües oficials al personal docent, modificat pel Decret 169/2003, de 26 de setembre.

Tot i aquest desplegament normatiu, sembla necessari revisar l'Ordre de 25 de març de 1996, encara vigent, per adequar la formació lingüística i cultural dels mestres i professors dels centres docents no universitaris de les Illes Balears a les noves exigències d'un sistema educatiu que aquests darrers anys ha canviat de manera notable. En aquest sentit, cal indicar que, d'ençà de l'aprovació de l'Ordre de 25 de març de 1996, s'ha completat el procés de transferència de les competències educatives a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i s'ha modificat successivament la normativa bàsica estatal d'educació.

Convé destacar que la incorporació de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) suposa un enriquiment dels recursos didàctics que els professors dels cursos de reciclatge no poden negligir i l'aparició de noves possibilitats formatives que poden facilitar l'adquisició dels coneixements lingüístics i culturals necessaris per impartir docència als centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Cal tenir en compte també el desenvolupament de l'Espai Europeu d'Educació Superior, creat a partir de la Declaració de Bolonya, pel que fa a la metodologia d'ensenyament universitari i a les titulacions sorgides del nou sistema.

Finalment, s'ha d'esmentar el Decret 20/2013, de 15 de juliol, del president de les Illes Balears, pel qual es modifica el Decret 6/2013, de 2 de maig, del president de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Aquesta modificació atorga a l'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB) la competència relativa a la gestió dels cursos i de les proves lliures inclosos en el Pla de Reciclatge i de Formació Lingüística i Cultural i l'expedició dels certificats de notes i de capacitació inclosos en el Pla esmentat.

L'IEB és un consorci integrat per la Universitat de les Illes Balears, el Consell Insular de Mallorca, el Consell Insular de Menorca, el Consell Insular d'Eivissa, el Consell Insular de Formentera i l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el qual s'encarrega d'organitzar cursos de català i de convocar i administrar les proves per obtenir els diferents certificats de coneixements de llengua catalana, entre altres funcions.

Amb la modificació prevista en el Decret 20/2013, s'aconsegueix centralitzar la formació i l'avaluació de llengua catalana en un mateix organisme, se simplifica l'estructura administrativa i es facilita als ciutadans el procés d'obtenció dels certificats relacionats amb la llengua catalana.

Així mateix, tenint en compte que s'ha superat l'etapa inicial en què s'oferien cursos de llengua als professors que no tenien uns coneixements suficients de la llengua catalana, i atès que l'IEB és l'organisme encarregat d'organitzar tant cursos de català, com els exàmens per obtenir els certificats oficials de coneixements de llengua catalana, s'ha considerat més adient que el Pla de Formació Lingüística i Cultural inclogui només els cursos de formació especialitzada.

D'altra banda, amb l'assumpció de les competències per part de l'IEB, l'Administració redueix la seva despesa, perquè s'aplicaran tot un seguit de mesures d'estalvi mitjançant les quals la gestió dels cursos i les proves lliures tindrà un cost mínim, atès que s'autofinançaran en gran part.

Així doncs, amb aquesta nova Ordre es vol donar als cursos inclosos en el Pla de Formació Lingüística i Cultural un enfocament adaptat a la nova realitat. A més, es pretén obrir els cursos a la possibilitat d'aprofitar les TIC per satisfer les necessitats formatives dels alumnes i a l'adopció d'un enfocament teoricopràctic adreçat a millorar l'ús efectiu de la llengua catalana en l'ensenyament. Aquest plantejament curricular dels cursos de

formació lingüística i cultural pretén connectar les dimensions lingüística i didàctica, fonamentant-se en les propostes i les tendències més actuals en l'ensenyament de llengües.

Segons l'article 35 de la Llei 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, la institució consultiva a què ha de recórrer l'IEB quan necessiti assessorament en l'aplicació d'aquesta Ordre és la Universitat de les Illes Balears.

2- CONTINGUT DE L'ESBORRANY DE PROJECTE D'ORDRE.

El Projecte d'ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats per la qual es fixen les titulacions que cal tenir per fer classes de llengua catalana i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, a l'ensenyament reglat no universitari i s'estableix el Pla de Formació Lingüística i Cultural (FOLC) consta de quinze articles, tres disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició derogatòria única, dues disposicions finals i un annex.

3- CONSIDERACIONS I RECOMANACIONS GENERALS.

Caldria tenir present la possible participació de la UIB a l'hora de confeccionar el Pla de formació Lingüística, per tal de cohesionar els continguts i un pla d'estudis que contemplin els aspectes cultural, històrics i sociolingüístics de la nostra comunitat i la seva relació amb altres.

4.- CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES SOBRE L'ARTICULAT

Article 1. Caldria respectar les especificitats existents entre centres públics i privats-concertat pel que fa a titulacions i acreditacions. Seguint els criteris establerts per la DG corresponent

Article 4. Els mestres de segon cicle d'educació infantil i d'educació primària que estiguin en possessió del CCIP i tinguin la titulació adient per impartir classes a secundària, també ho poden fer amb el seu certificat.

Article 4.4. es proposa que Allà on diu "o qualsevol altra que l'Administració educativa reconegui com a equivalent a aquesta titulació", es demana que digui quines titulacions seran les equivalents ja que no pot quedar a l'aire sense fixar quines seran.

Article 5 Es considera que dins el pla d'estudis s'ha de contemplar la possibilitat de seguir impartint classes dels nivells de llengua catalana B2 i C1.

Article 9.3 Es proposa que es facin dues proves lliures. Cada any ha de ser preceptiu que se'n faci una, de convocatòria de prova. Es proposa que es facin dues proves lliures del Seminari específic per obtenir el CCs. Caldria tenir present les dates en funció de les necessitats d'acreditació dels docents davant llistes interins, concursos de trasllats i oposicions.

Article 10. Apartat 8. Allà on diu "Història de l'Art", hauria de dir "Història i Art".

Article 12. Tribunals Avaluadors. Caldria que la composició dels tribunals avaluadors estigui regida per la Llei de procediment administratiu.

Disposició transitòria segona. Que el termini d'acreditació sigui fins el 31 de desembre de 2015.

5. CONSIDERACIÓ FINAL.

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària el dia 17 de desembre de 2013, aprova aquest informe 11/2013 per 14 vots a favor, 6 vot en contra i 3 abstencions dels consellers presents en el moment de la votació, la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de conselles escolars de les Illes Balears.

Palma, 17 de desembre de 2013.

La Secretària

El President

Maria del Carmen Marino López

Jordi Llabrés i Palmer